

မြန်မာဘာသာစကားနှင့်တရုတ်ဘာသာစကားရှိစကားလုံးဖွဲ့ပုံလေ့လာချက်

(ဘာသာဗေဒ)

ငြိမ်းချမ်းနွယ်^၁

စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းသည် မြန်မာဘာသာစကားနှင့် တရုတ်ဘာသာစကား၏ စကားလုံးဖွဲ့ပုံကို ဘာသာဗေဒ ရှုထောင့်မှ လေ့လာဖော်ထုတ်ထားသည်။ မြန်မာဘာသာစကားနှင့်တရုတ်ဘာသာစကား၏ စကားလုံး ဖွဲ့ပုံကိုသိရှိရန် ရည်ရွယ်၍လေ့လာခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာဘာသာ စကားနှင့်တရုတ်ဘာသာ စကားရှိ စကားလုံးဖွဲ့ပုံသည် တူညီမှု၊ ကွဲပြားမှုရှိသည်လား ဟူသော သုတေသနပြဿနာကို အဖြေရှာနိုင်ရန် လေ့လာဆန်းစစ်သော စာတမ်းဖြစ်ပါသည်။ သုတေသနမေးခွန်း (သို့မဟုတ်) သုတေသနပြဿနာ များကို အဖြေရှာရာတွင် ဒဗလျူလောရင်စ်ချူမန် (W. Lawrence Neuman) ၏ “လူမှုဆိုင်ရာ သုတေသန နည်းနာများ” (Social Research Method) စာအုပ်မှ အသုံးပြုသုတေသန (applied research) ဟူသော သုတေသနအမျိုးအစားနှင့် ဆန်းစစ်လေ့လာနည်း (survey method) တို့ကိုအသုံးပြု၍ လေ့လာထား ပါသည်။ မြန်မာဘာသာစကားနှင့် တရုတ်ဘာသာစကား၏ စကားလုံးဖွဲ့ပုံများကို လေ့လာသူများအတွက် အထောက်အပံ့ပေးနိုင်ပါသည်။

သော့ချက်စကားလုံးများ- စကားလုံးဖွဲ့ပုံ

နိဒါန်း

မြန်မာဘာသာစကားသည် တိဗက်တရုတ်မျိုးရိုးမှ ဆင်းသက်လာသော မြန်မာမျိုးနွယ်၊ ထိုမှ ဆင်းသက်လာသော လိုလိုမြန်မာလူမျိုးမှ ဆင်းသက်လာသည်ဟု ပညာရှင်များ မိန့်ဆိုကြသည်။ မြန်မာဘာသာစကား၏ ထင်ရှားသော လက္ခဏာတစ်ရပ်မှာ “တက်ကျသံ”ခေါ် အတက်အကျရှိခြင်း ဖြစ်သည်။ ဝဏ္ဏတစ်ခု၊ အသံတစ်သံစီသာရှိသော စကားလုံးများ အရေအတွက်များသည့်အတွက် မြန်မာစကားကို “ဧကဝဏ္ဏဘာသာစကား”ဟုခေါ်သည်။ မြန်မာဘာသာစကားသည် အများအားဖြင့် ဧကဝဏ္ဏဖြစ်သော်လည်း ပူးတွဲဘာသာမျိုးတွင်ပါဝင်သည့် စကားလုံးများကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ပုံစံပြရ လျှင် လူ-စားကဲ့သို့ စကားလုံးတစ်လုံး၊ အသံတစ်ချက်ထွက်သောကြောင့် မြန်မာဘာသာသည် ဧကဝဏ္ဏ ဖြစ်သည်ဟုဆိုအပ်သည်။ သို့ရာတွင် လူများဟူသောစကားသည် သီးခြားစကားလုံး “လူ”နှင့် သီးခြား စကားလုံး “များ” တို့ကို ပူးကပ်ထားသဖြင့် မြန်မာဘာသာသည် ပူးတွဲသောဘာသာ စကားမျိုး ဖြစ်သည် ဟုလည်း ဆိုအပ်သည်။

တရုတ်ဘာသာစကားသည် စကားတစ်လုံး၊ အသံတစ်ချက်ထွက်သော ဧကဝဏ္ဏဘာသာဖြစ်ပါ သည်။ အသွင်ပြောင်းလဲခြင်းမရှိသော ဧကဝဏ္ဏစကားလုံးတို့သည် နေရာကိုထောက်၍ ဝါကျအဓိပ္ပာယ် ကိုသိနိုင်သည်။ ဧကဝဏ္ဏဖြစ်သော တရုတ်ဘာသာစကား၌ စကားလုံးတစ်ခုသည် ဝါကျ၌တည်သော နေရာကိုလိုက်၍ နာမ်သော်လည်းဖြစ်နိုင်သည်။ ကြိယာသော်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ နာမဝိသေသန လည်းဖြစ်နိုင်သည်။ ကြိယာဝိသေသနလည်းဖြစ်နိုင်သည်။ တရုတ်ဘာသာစကားသည် နေရာရွေးသော ဘာသာမျိုးဟုလည်းခေါ်အပ်သည်။ ဧကဝဏ္ဏစကားလုံးများသည် အသွင်ပြောင်းလဲခြင်းမရှိဘဲ

^၁ မြန်မာစာဌာန၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ်

တစ်သီးတစ်ပုံတည်နိုင်သောကြောင့် ဧကဝဏ္ဏဘာသာမျိုးကို တစ်သီးပုဂ္ဂလဘာသာမျိုးဟုလည်း ခေါ်အပ်သည်။

ဧကဝဏ္ဏတစ်သီးပုဂ္ဂလဖြစ်သော တရုတ်ဘာသာစကား၏လက္ခဏာများမှာ

(၁) သံနေသံထားများတိုးတက်ဖြစ်ပွားလာပုံ

(၂) စကားလုံးတွဲကို အသုံးပြုခြင်း

(၃) စကားတစ်လုံး အမှတ်တစ်ခု ရေးသားခြင်း

ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။ တရုတ်ဘာသာစကားသည် ပူးတွဲခြင်း၊ ဝိဘတ်သွယ်ခြင်း(သို့မဟုတ်) ရုပ်ပြောင်းခြင်း မရှိဘဲ ဧကဝဏ္ဏဘာသာဖြစ်ကြောင်း လေ့လာရသည်။

ထို့ကြောင့် ဤစာတမ်းတွင် မြန်မာဘာသာစကားနှင့်တရုတ်ဘာသာစကားရှိ စကားလုံးဖွဲ့ပုံကို ဘာသာဗေဒရှုထောင့်မှ လေ့လာသောအခါ

(၁) မြန်မာဘာသာစကားနှင့်တရုတ်ဘာသာစကားရှိ စကားရိုး၊ စကားရော၊ စကားပေါင်း ဖွဲ့စည်းပုံသည် တူညီမှု၊ ကွဲပြားမှု ရှိ မရှိဆိုသည့် သုတေသနမေးခွန်းနှင့်ပြဿနာကို လေ့လာတွေ့ရှိရသည်။

စာပေလေ့လာဆန်းစစ်ချက်

မြန်မာဘာသာစကားနှင့် တရုတ်ဘာသာစကားရှိ စကားလုံးဖွဲ့ပုံကို ဘာသာဗေဒရှုထောင့်မှ လေ့လာတင်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ M.A.K Halliday (1961)၏ Categories of The Theory of Grammarစာအုပ်တွင် အဖွဲ့စနစ်ရွေးချယ်မှုသဒ္ဒါ (Systematic Grammar) ဟူသော သီအိုရီ ဖြစ်ပါသည်။ အဖွဲ့စနစ်ရွေးချယ်မှုသဒ္ဒါဆိုသည်မှာ စနစ်တစ်ခုအတွင်းရှိ ရွေးချယ်နိုင်မှုကို အခြေခံသည်။ ဤသဒ္ဒါ၏ ဦးတည်ချက်မှာ အမှန်တကယ်အသုံးပြုနေသော ဘာသာစကားကို မီးမောင်းထိုးပြနေရုံ သာမက မည်ကဲ့သို့သော ရွေးချယ်မှုမျိုးကို ပြုလုပ်နိုင်သည်။ မည်သည့်အတိုင်းအတာအထိ တည်တံ့နိုင်သည် တို့ကို တွက်ချက်ပြသည်။ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်စပ်နေသော အရွေးခံများအထဲမှ မိမိကြိုက်သည်များကို ရွေးချယ်၍ရသော ဘာသာစကားမျိုးကို လေ့လာသည်။ ယင်းရွေးချယ်ခံတို့မှာ ဘာသာစကားတစ်ခု အတွင်းရှိ ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော အဓိပ္ပာယ်များကို ကိုယ်စားပြုသည်။ ထိုကဲ့သို့ ရွေးထုတ်နိုင်သော စနစ် များကို ဘာသာစကား၏သဒ္ဒါဟု ယူဆထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသဒ္ဒါတွင် အဆစ်အပိုင်း(၂)ခု ရှိသည်။ စနစ် ရှိမှုနှင့် အဖွဲ့အစည်းရှိမှုတို့ဖြစ်သည်။ ရွေးချယ်နိုင်မှုများနှင့်ထို ရွေးချယ်နိုင်မှုများ၏ ပေါင်းစည်းမှုများ ကို အသေးစိတ်ပုံဖော်ခြင်းသည် စနစ်ရှိမှုဖြစ်သည်။ ဤနည်းဖြင့် သဒ္ဒါကိုဘာသာစကား အားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်အောင်အထိ ရည်ရွယ်ထားသည်။ အဖွဲ့အစည်းရှိမှုသည် အဆိုပါရွေးချယ်မှုများကို မည်ကဲ့သို့ သဘောပေါက်သည်ကို ပြရန် ပုံဖော်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့သဒ္ဒါကို ဘာသာစကားအားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်အောင်အထိ ရည်ရွယ်သည်ဆိုသော်လည်း အရာရာကို ကြားစေ့အောင်၊ ထောင့်စေ့အောင် အသေးစိတ် ဖော်ထုတ်နိုင်မည့် သီအိုရီဟူ၍ကားမယူဆနိုင်ပေ။ သို့ဖြစ်၍ ယင်းသီအိုရီကို အဓိက အခြေခံသော်လည်း လိုအပ်လျှင် ယေဘုယျကျသော ဘာသာဗေဒသီအိုရီအချို့မှ နည်းနာအချက်အလက်

များကိုလည်း ပေါင်းစပ်၍အသုံးပြုသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင်အနှိုင်းဘာသာဗေဒကို အသုံးပြု၍ မြန်မာဘာသာစကားနှင့် တရုတ်ဘာသာစကားရှိ စကားလုံးဖွဲ့ပုံများကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာတင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။

နည်းနာ

ဤစာတမ်းသည် မြန်မာဘာသာစကားနှင့်တရုတ်ဘာသာစကားရှိ စကားလုံးဖွဲ့ပုံကို ဘာသာဗေဒရှုထောင့်မှ လေ့လာတင်ပြထားသည်။ ဤစာတမ်းတွင် ကလစ်ဂျီဒက် (Cliff Goddard) (၂၀၀၅) ၏ “အရှေ့အာရှနှင့်အရှေ့တောင်အာရှဘာသာစကားများ” (The Languages of East and Southeast Asia)၊ အမ်အေကေဟာလီဒေး(M.A.K Halliday)(၁၉၆၁)၏ “သဒ္ဒါသီအိုရီများကို အမျိုးအစားခွဲခြား” (Categories of Theory of Grammar)၊ ဒေါက်တာရွှေပြည်စိုး(၂၀၁၆)၏ “ဘာသာဗေဒသဘောနှင့်စကားလုံးသဒ္ဒါ”များမှ သီအိုရီများကိုအခြေခံကာ မြန်မာဘာသာစကားနှင့် တရုတ်ဘာသာစကားရှိ စကားလုံးဖွဲ့ပုံကို လေ့လာ ထားပါသည်။

ထို့ပြင် ဒေါက်တာယိုဂ်ကူမာဆင်း (Dr. Yogesh Kumar Singh)၏ သုတေသန နည်းပညာ (Research Methodology) စာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားသည့် “ဆန်းစစ်လေ့လာနည်း” (survey method) ဟူသော သုတေသနနည်းနာနှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြမှုသုတေသနဒီဇိုင်း (explanatory research) နှင့် ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်မှုသုတေသနဒီဇိုင်း (correlational research design) တို့ကို အသုံးပြုထားသည်။ သုတေသနမေးခွန်း (သို့မဟုတ်) သုတေသနပြဿနာကို အဖြေရှာရာတွင် ဒဗလျူလောရင့်စ်ချူမန် (W.Lawrence Neuman)၏ “လူမှု ဆိုင်ရာ သုတေသနနည်းနာများ” (Social Research Method) စာအုပ်မှ “သုတေသန၏ အသုံးဝင်မှုနှင့်ပရိသတ်” (Use and Audience of Research) အရ “အသုံးချ သုတေသန” (applied research) ဟူသော သုတေသနအမျိုးအစားကို အသုံးပြု၍ လေ့လာဆန်းစစ် ထားသည်။

ဝီလီယံကော်နင် (William Cornyn) (၁၉၄၄) ၏ “မြန်မာသဒ္ဒါကောက်ကြောင်း”(Outline of Burmese Grammar)၊ ပိုင်မာရီယိုအေ (Pie, Mario A) (၁၉၅၄)၏ “ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အဓိက ဘာသာစကားများ” (The World’s Chief Languages)၊ ဝီလီယံအက်စ်ဝိုင်ဝမ် (William S.Y.Wang) (၁၉၇၃) ၏ “တရုတ် ဘာသာစကား” (The Chinese Language)၊ ကလစ်ဂျီဒက် (Cliff Goddard) (၂၀၀၅) ၏ “အရှေ့အာရှ နှင့်အရှေ့တောင်အာရှဘာသာစကားများ” (The Languages of East and Southeast Asia)၊ ရင့်ဆင်ဘက်မာ (Rint Sybesma) (၂၀၁၅) ၏ “တရုတ်ဘာသာစကားနှင့်ဘာသာ ဗေဒဆိုင်ရာ စွယ်စုံကျမ်း” (Encyclopedia Of Chinese Language and Linguistics)၊ ဇန်မင်းဒူ (Zhengming Du) (၂၀၁၅)၏ “တရုတ် ဘာသာစကားကို ရှင်းလင်းခြင်း” (The Chinese Language Demystified)၊ ဒေါက်တာရွှေပြည်စိုး(၂၀၁၀)၏ “မြန်မာဘာသာစကား”၊ ဒေါက်တာရွှေပြည်စိုး (၂၀၁၆)၏ “ဘာသာဗေဒ သဘောနှင့်စကားလုံးသဒ္ဒါ”၊ မောင်ခင်မင်(ခနုဖြူ) (၂၀၁၃)၏ “ဘာသာစာပေအသွေးအရောင် အဆင်အကွက်”၊ မောင်ခင်မင်(ခနုဖြူ) (၂၀၁၄)၏ “ဘာသာအမြင်စာပေအမြင်”၊ မောင်ခင်မင် (ခနုဖြူ) (၂၀၁၇)၏ “သက်တုံးရောင်စုံ ဘာသာစကား”၊ မောင်ခင်မင်(ခနုဖြူ)(၂၀၁၉)၏ “ကွဲပြားစေ့ဖို့ရာ မြန်မာစကားနဲ့မြန်မာစာ”၊ မောင်ခင်မင် (ခနုဖြူ) (၂၀၁၉)၏ “ပြည်ပပညာရှင်များနှင့် မြန်မာစကား”၊

ဒေါက်တာကိုလေး(၂၀၁၈)၏ “ဝီလီယံကော်နှင့် မြန်မာသဒ္ဒါကောက်ကြောင်း”၊ ဂျန်းလီပင်း (Jiang Liping) (၂၀၁၃)၏ “HSK 1” “HSK 2” “HSK 3” “HSK 4” တို့ကို အခြေခံကာ ဆန်းစစ်လေ့လာနည်း (survey method)ကို အသုံးပြု၍ သုတေသနပြဿနာအတွက် ရရှိနိုင်မည့် သုတေသနရလဒ်ကို ပေါ်လွင်အောင် အသေးစိတ်ဆန်းစစ်လေ့လာထားပါသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်

မြန်မာဘာသာစကားနှင့် တရုတ်ဘာသာစကား၌ရှိသော စကားလုံးတို့ကို ဖွဲ့စည်းပုံအရ အမျိုးအစားခွဲလျှင် (၃)မျိုး ရသည်။ ယင်းတို့မှာ

(၁) စကားရိုး

(၂) စကားရော

(၃) စကားပေါင်း

တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာဘာသာစကားနှင့်တရုတ်ဘာသာစကားရှိ စကားရိုးဖွဲ့ပုံ

ဧကဝဏ္ဏစကားရိုး(monosyllabic simple word)

ဦးထွန်းမြင့် (၁၉၉၆)၏ “ဘာသာဗေဒ”တွင် “ဧကဝဏ္ဏစကားရိုးဆိုသည်မှာ အသံတစ်ချက်၊ သဒ္ဒါတစ်ချက် အနက်တစ်ခုရှိသော စကားလုံးမျိုးကို ခေါ်ပါသည်။” (စာ ၁၅၉) ဟု ဖွင့်ဆိုထားသည်။

သာကေ - ခွေး၊ ကြောင်၊ သွား၊ လာ

ဗဟုဝဏ္ဏစကားရိုး (polysyllabic simple word)

ဦးထွန်းမြင့် (၁၉၉၆)၏ “ဘာသာဗေဒ”တွင် “ဗဟုဝဏ္ဏစကားရိုးဆိုသည်မှာ အသံတစ်ချက် ထက်ပို၍ သဒ္ဒါတစ်ချက်၊ အနက်တစ်ခုရှိသော စကားလုံးမျိုးကိုခေါ်ပါသည်။” (စာ ၁၆၀) ဟု ဖွင့်ဆိုသည်။

သာကေ- တိုင်ပင်၊ လက်စွပ်၊ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား၊ ခဲတံ

စကားရိုးကို ပုံသေနည်းပြုလျှင်

စကားရိုး $\longrightarrow$ ရုပ်သီးရုပ်ရင်း

စကားရိုး $\longrightarrow$ ဧကဝဏ္ဏရုပ်သီး/ ဗဟုဝဏ္ဏရုပ်သီး

ဟူ၍ ပြုပါမည်။ ယင်းပုံသေနည်းကို သင်္ကေတပြုလျှင်

S.W $\longrightarrow$ fm

S.W $\longrightarrow$ fm (mono)/ fm (poly)

မြန်မာဘာသာစကားနှင့် တရုတ်ဘာသာစကားရှိ ဧကဝဏ္ဏစကားရိုးများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

စဉ်	တရုတ်စာလုံး	အသံထွက်	အဓိပ္ပာယ်
၁	留 (စာ ၃၃)	liú	ထွက်ခွာ
၂	好 (စာ ၂)	hǎo	ကောင်း
၃	教 (စာ ၄၁)	jiào	ခေါ်
၄	人 (စာ ၅၁)	rén	လူ
၅	国 (စာ ၃၂)	guó	နိုင်ငံ
၆	家 (စာ ၃၀)	jiā	အိမ်၊ မိသားစု
၇	说 (စာ ၃၂)	shuō	ပြော

မြန်မာဘာသာစကားနှင့် တရုတ်ဘာသာစကားရှိ ဗဟုဝဏ္ဏစကားရိုးများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

စဉ်	တရုတ်စာလုံး	အသံထွက်	အဓိပ္ပာယ်
၁	能力 (စာ ၆၀)	néng lì	အရည်အချင်း
၂	提供 (စာ ၇၂)	tí gōng	ပေး
၃	材料 (စာ ၇၂)	cái liào	အချက်အလက်
၄	符合 (စာ ၇၂)	fú hé	ကိုက်ညီ
၅	转业 (စာ ၈၂)	zhuǎn yè	မေဂျာ
၆	收入 (စာ ၂၈)	shōu rù	ဝင်ငွေ
၇	安排 (စာ ၂၈)	ān pái	စီစဉ်

ထို့ကြောင့် မြန်မာဘာသာစကားနှင့်တရုတ်ဘာသာစကားတို့၏စကားရိုးဖွဲ့စည်းပုံကို လေ့လာကြည့်လျှင် ဧကဝဏ္ဏနှင့်ဗဟုဝဏ္ဏစကားရိုးဖွဲ့စည်းပုံမှာ တူညီနေကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရသည်။

မြန်မာဘာသာစကားနှင့်တရုတ်ဘာသာစကားရှိ စကားရောဖွဲ့ပုံ

ဦးထွန်းမြင့် (၁၉၉၆)၏ “ဘာသာဗေဒ” တွင် “စကားရောဆိုသည်မှာ တစ်ခု၊ တစ်ခုမကသော ရုပ်သီးရုပ်ရင်းများနှင့် တစ်ခု၊ တစ်ခုမကသော ရုပ်မှီးရုပ်ရင်းများ ပေါင်းစပ်တည်ဆောက်ထားသော စကားလုံးမျိုးကိုခေါ်ပါသည်။” (စာ ၁၆၀) ဟုဖွင့်ဆိုထားသည်။ စကားရောဖွဲ့စည်းပုံများကို ပုံသေနည်းဖြင့် ပြရလျှင်

- ၁။ စကားရော $\longrightarrow$ ရုပ်မှီး + ရုပ်သီး
- ၂။ စကားရော $\longrightarrow$ ရုပ်သီး ... + ရုပ်မှီး ...
- ၃။ စကားရော $\longrightarrow$ ရုပ်မှီး ... + ရုပ်သီး ... + ရုပ်မှီး ...
- ၄။ စကားရော $\longrightarrow$ ရုပ်မှီး ... + ရုပ်သီး ... + ရုပ်မှီး ... + ရုပ်သီး ...
- ၅။ စကားရော $\longrightarrow$ ရုပ်မှီး ... + ရုပ်သီး ... + ရုပ်မှီး ... + ရုပ်သီး ... + ရုပ်မှီး...

ဟူ၍ ပြရပါမည်။ ယင်းပုံသေနည်းကို သင်္ကေတပြုရလျှင်

- ၁။ Cpl.W $\longrightarrow$ bm + Fm
- ၂။ Cpl.W $\longrightarrow$ Fm ... + bm ...
- ၃။ Cpl.W $\longrightarrow$ bm ... + Fm ... + bm ...
- ၄။ Cpl.W $\longrightarrow$ bm ... + Fm ... + bm ... + Fm ...
- ၅။ Cpl.W $\longrightarrow$ bm ... + Fm ... + bm ... + Fm ... + bm ...

ဟူ၍ ပြရပါမည်။

စကားရောသည် ဖွဲ့စည်းပုံရှိသော စကားလုံးမျိုး ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာဘာသာစကားနှင့် တရုတ်ဘာသာစကား၏စကားရောဖွဲ့စည်းပုံများကို လေ့လာတင်ပြလိုပါသည်။

မြန်မာဘာသာစကား၏စကားရော ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံတွင်

- ၁။ စကားရော $\longrightarrow$ ရုပ်မှီး + ရုပ်သီး
- Cpl.W $\longrightarrow$ + Fm
- အလွမ်း $\longrightarrow$ အ + လွမ်း
- အမှု $\longrightarrow$ အ + မှု
- အလုပ် $\longrightarrow$ အ + လုပ်

မြန်မာဘာသာစကားတွင် အရှေ့ဆက်တစ်ခုသာ ပါသော ရုပ်မှီးတစ်ခုနှင့် မိမိဘာသာ ရပ်တည်နိုင်သော ရုပ်သီးဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံများကို တွေ့ရသည်။

- ၂။ စကားရော $\longrightarrow$ ရုပ်သီး ... + ရုပ်မှီး ...
- Cpl.W $\longrightarrow$ Fm ... + bm ...
- စီးပွားရေး $\longrightarrow$ စီးပွား + ရေး
- ဝမ်းနည်းခြင်း $\longrightarrow$ ဝမ်းနည်း + ခြင်း
- ဝမ်းမြောက်ခြင်း $\longrightarrow$ ဝမ်းမြောက် + ခြင်း

မြန်မာဘာသာစကားတွင် ရုပ်သီးရုပ်ရင်းတစ်ခုနှင့် “ရေး၊ ခြင်း”ဟူသော ရုပ်မှီးရုပ်ရင်း ပေါင်းစပ်ထားသည့် စကားရောဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံကို လေ့လာတွေ့ရှိရသည်။

၃။ စကားရော	→	ရုပ်မှီး ... + ရုပ်သီး ... + ရုပ်မှီး ...
Cpl.W	→	bm ... + Fm ... + bm ...
အထမ်းသမား	→	အ + ထမ်း + သမား
အလှသမား	→	အ + လှ + သမား
တလွဲသမား	→	တ + လွဲ + သမား

ဤဖွဲ့စည်းပုံတွင် ပါဝင်သော ရုပ်မှီးများမှာ ရှေ့နေရာတွင် “အ၊ တ”တို့ ဖြစ်နိုင်၍ နောက်နေရာတွင် “သမား”သာ ဖြစ်နိုင်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အလယ်နေရာရှိ ရုပ်သီးအရေအတွက်မှာ နေ့စဉ်သုံးစကား၌ နှစ်ခုအထိသာ အသုံးများကြောင်း တွေ့ရသည်။

၄။ စကားရော	→	ရုပ်မှီး ... + ရုပ်သီး ... + ရုပ်မှီး ... + ရုပ်သီး ...
Cpl.W	→	bm ... + Fm ... + bm ... + Fm ...
အတိုက်အခိုက်	→	အ + တိုက် + အ + ခိုက်
အပြိုင်အဆိုင်	→	အ + ပြိုင် + အ + ဆိုင်
အတွယ်အတာ	→	အ + တွယ် + အ + တာ

မြန်မာဘာသာစကားတွင် ရုပ်မှီး(၂)ခုနှင့်ရုပ်သီး(၂)ခုဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားသည်။

၅။ စကားရော	→	ရုပ်မှီး ... + ရုပ်သီး ... + ရုပ်မှီး ... + ရုပ်သီး ... + ရုပ်မှီး...
Cpl.W	→	bm ... + Fm ... + bm ... + Fm ... + bm ...
အလွမ်းအဆွေးသမား	→	အ + လွမ်း + အ + ဆွေး + သမား
အပြောအဟောသမား	→	အ + ပြော + အ + ဟော + သမား
အတုအပသမား	→	အ + တု + အ + ပ + သမား

ဤဖွဲ့စည်းပုံသည် ရေးဟန်၊ ပြောဟန်နှင့်သက်ဆိုင်နေပါသည်။

တရုတ်ဘာသာစကား၏စကားရောဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံကို လေ့လာကြည့်လျှင်

၁။ စကားရော	→	ရုပ်သီး + ရုပ်မှီး
Cpl.W	→	Fm ... + bm ...
名字	→	名 + 子 (စာ ၁၄)
汉字	→	汉 + 子 (စာ ၄၁)
桌子	→	桌 + 子 (စာ ၇၂)
裙子	→	裙 + 子 (စာ ၃၈)
个子	→	个 + 子 (စာ ၈၂)

၂။ စကားရော	→	ရုပ်မှီး + ရုပ်သီး
Cpl.W	→	bm + Fm
小姐	→	小 + 姐 (အစ်မ) (စာ ၂၁)
小吃	→	小 + 吃 (သရေစာ) (စာ ၂၇)
小说	→	小 + 说 (ဝတ္ထု)
၃။ စကားရော	→	ရုပ်မှီး ... + ရုပ်သီး ... + ရုပ်မှီး ...
Cpl.W	→	bm ... + Fm ... + bm ...
小伙子	→	小 + 伙 + 子 (လူငယ်လူရွယ်)(စာ ၃၁)

ထို့ကြောင့် မြန်မာဘာသာစကားတွင် ရုပ်မှီးနှင့်ရုပ်သီး၊ ရုပ်သီးနှင့်ရုပ်မှီး၊ ရုပ်မှီး၊ ရုပ်သီးနှင့် ရုပ်မှီး၊ ရုပ်မှီး၊ ရုပ်သီး၊ ရုပ်မှီးနှင့်ရုပ်သီး၊ ရုပ်မှီး၊ ရုပ်သီး၊ ရုပ်မှီး၊ ရုပ်သီးနှင့်ရုပ်မှီး ပေါင်းစပ်ထားသည့် စကားရောဖွဲ့စည်းမှု(၅)မျိုးကို တွေ့ရပြီး တရုတ်ဘာသာစကားတွင်မူ ရုပ်သီးနှင့် ရုပ်မှီး၊ ရုပ်မှီးနှင့်ရုပ်သီး၊ ရုပ်မှီး၊ ရုပ်သီးနှင့် ရုပ်မှီးပေါင်းစပ်ထားသော စကားရောဖွဲ့စည်းမှု (၃)မျိုးရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရသည်။

မြန်မာဘာသာစကားနှင့်တရုတ်ဘာသာစကားရှိ စကားပေါင်းဖွဲ့ပုံ

စကားပေါင်းတစ်ခုထဲတွင် ပါဝင်သော ရုပ်သီးရုပ်ရင်းများကို သဒ္ဒါအရ အမျိုးအစားခွဲပါက နာမ်၊ ကြိယာဟူ၍ (၂)မျိုး တွေ့ရပါသည်။ ထိုနာမ်စကားလုံးနှင့် ကြိယာစကားလုံး ပေါင်းစပ်ခြင်းဖြင့် နာမ် စကားပေါင်းနှင့်ကြိယာစကားပေါင်းတို့ကို ရရှိပါသည်။

စကားပေါင်းဆိုသည်မှာ တစ်ခုမကသော ရုပ်သီးရုပ်ရင်းတို့ဖြင့် ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်း ထားသည့် စကားလုံးမျိုးတို့ကို ဆိုလိုသည်။ မြန်မာဘာသာစကား၏ စကားပေါင်း ဖွဲ့စည်း တည်ဆောက်ပုံမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

စကားပေါင်း	→	ရုပ်သီး + ရုပ်သီး
Cpd.W	→	fm + fm
ကပွဲ	→	က + ပွဲ
ပျော်ပွဲ	→	ပျော် + ပွဲ
ခုန်ချ	→	ခုန် + ချ

စသည်တို့သည် မြန်မာဘာသာစကားတွင် ရုပ်သီးရုပ်ရင်း(၂)ခုဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားရာ စနစ်ကျလှသည်။

စကားပေါင်း	→	ရုပ်သီး + ရုပ်သီး + ရုပ်သီး
	→	

Cpd.W		fm	+	fm	+	fm
အိမ်ပွဲစား	→	အိမ်	+	ပွဲ	+	စား
ဝိုင်းဝိုင်းလည်	→	ဝိုင်း	+	ဝိုင်း	+	လည်
လက်သိပ်ထိုး	→	လက်	+	သိပ်	+	ထိုး

ဟူ၍ မြန်မာဘာသာစကားတွင် ရုပ်သီးရုပ်ရင်း(၃)ခုဖြင့် စကားပေါင်းများ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားသည်။

တရုတ်ဘာသာစကားတွင် စကားပေါင်းဖွဲ့စည်း တည်ဆောက်မှုသည် အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

စကားပေါင်း	→	ရုပ်သီး + ရုပ်သီး
Cpd.W	→	fm + fm
再见	→	在 + 见 (ပြန်တွေ့) (စာ ၈)
好吃	→	好 + 吃 (စားကောင်း) (စာ ၄၁)
商店	→	商 + 店 (ဈေးဆိုင်) (စာ ၆၅)
စကားပေါင်း	→	ရုပ်သီး + ရုပ်သီး + ရုပ်သီး
Cpd.W	→	fm + fm + fm
中国菜	→	中 + 国 + 菜 (hsk 3) (စာ ၄၀)
		(တရုတ်ဟင်း)
洗手间	→	洗 + 手 + 间 (စာ ၆၅) (သန့်စင်ခန်း)
售货员	→	售 + 货 + 员 (စာ ၆၇) (အရောင်းဝန်ထမ်း)

ထို့ကြောင့်မြန်မာဘာသာစကားနှင့် တရုတ်ဘာသာစကားတို့၏ စကားပေါင်းဖွဲ့စည်း တည်ဆောက်ပုံသည် တူညီမှုရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ဤစာတမ်းသည် မြန်မာဘာသာစကားနှင့် တရုတ်ဘာသာစကား၏ စကားလုံးဖွဲ့ပုံကို ဘာသာဗေဒရှုထောင့်မှ လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ မြန်မာဘာသာစကားနှင့် တရုတ်ဘာသာစကား၏ စကားရိုးဖွဲ့စည်းပုံကို လေ့လာကြည့်လျှင် ဧကဝဏ္ဏနှင့်ဗဟုဝဏ္ဏစကားရိုးများ တွေ့ရသည့်အတွက် စကားရိုးဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံမှာ တူညီမှုရှိပါသည်။

ထို့ပြင်မြန်မာဘာသာစကားတွင် ရုပ်မှီးနှင့်ရုပ်သီးပေါင်းစပ်၍ လည်းကောင်း၊ ရုပ်သီးနှင့် ရုပ်မှီးပေါင်းစပ်၍လည်းကောင်း၊ ရုပ်မှီး၊ ရုပ်သီးနှင့်ရုပ်မှီး ပေါင်းစပ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ရုပ်မှီး၊ ရုပ်သီး၊ ရုပ်မှီးနှင့်ရုပ်သီး ပေါင်းစပ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ရုပ်မှီး၊ ရုပ်သီး၊ ရုပ်မှီးရုပ်သီး နှင့်ရုပ်မှီးပေါင်းစပ်၍သော်လည်းကောင်း ဖွဲ့စည်းမှု (၅)မျိုးကိုတွေ့ရသည်။ သို့သော် တရုတ်ဘာသာစကားတွင် ရုပ်သီးနှင့်

ရုပ်မှီးပေါင်းစပ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ရုပ်မှီးနှင့်ရုပ်သီး ပေါင်းစပ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ရုပ်မှီး၊ ရုပ်သီး နှင့်ရုပ်မှီးပေါင်းစပ်၍ သော်လည်းကောင်းဖွဲ့စည်းမှု (၃)မျိုးကိုတွေ့ရသည်။ တရုတ်ဘာသာစကားတွင် မြန်မာဘာသာစကားနှင့် တရုတ်ဘာသာစကားတို့၏ စကားရော ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံမှာ ကွဲပြားမှုရှိပါ သည်။

ထိုမျှသာမက မြန်မာဘာသာစကားနှင့် တရုတ်ဘာသာစကားတွင် စကားပေါင်းဖွဲ့စည်း တည်ဆောက်ပုံကို လေ့လာကြည့်လျှင် ရုပ်သီး(၂)ခု၊ ရုပ်သီး(၃)ခုချင်း ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းထားသည့်အတွက် မြန်မာဘာသာစကားနှင့်တရုတ်ဘာသာစကားတို့၏ စကားပေါင်း တည်ဆောက်ပုံမှာ တူညီမှုရှိပါသည်။

နိဂုံး

မြန်မာဘာသာစကားနှင့်တရုတ်ဘာသာစကားရှိ စကားလုံးဖွဲ့ပုံကို ဘာသာဗေဒရှုထောင့်မှ လေ့လာတင်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဘာသာဗေဒရှုထောင့်အရ စကားလုံးဖွဲ့ပုံတူညီမှု၊ ကွဲပြားမှုများကို လေ့လာဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ မြန်မာဘာသာစကားနှင့် တရုတ်ဘာသာစကားတို့၏ ပုဒ်ဖွဲ့ပုံ၊ ဝါကျ ဖွဲ့ပုံများကို ဆက်လက်သုတေသနပြု လေ့လာဖော်ထုတ် နိုင်ပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

မြန်မာဘာသာ

ကိုလေး၊ ဒေါက်တာ။ (၂၀၁၈)။ *ဝီလီယံကော်နှင့် မြန်မာသဒ္ဒါကောက်ကြောင်း*။ ရန်ကုန်၊ ဧရာဝတီပုံနှိပ်တိုက်။
ခင်မင်၊ မောင် (ခန့်ဖြူ)။ (၂၀၁၃)။ *ဘာသာစာပေအသွေးအရောင်အဆင်အကွက်*။ ရန်ကုန်၊ ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်။
ခင်မင်၊ မောင် (ခန့်ဖြူ)။ (၂၀၁၄)။ *ဘာသာအမြင် စာပေအမြင်*။ ရန်ကုန်၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ။
ခင်မင်၊ မောင် (ခန့်ဖြူ)။ (၂၀၁၇)။ *သက်တံ့ရောင်စုံဘာသာစကား*။ ရန်ကုန်၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ။
ခင်မင်၊ မောင် (ခန့်ဖြူ)။ (၂၀၁၉)။ *ကွဲပြားစေဖို့ရာ မြန်မာစကားနဲ့မြန်မာစာ*။ ရန်ကုန်၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ။
ခင်မင်၊ မောင် (ခန့်ဖြူ)။ (၂၀၁၉)။ *ပြည်ပညာရှင်များနှင့် မြန်မာစကား*။ ရန်ကုန်၊ ပန်းကြာဖြူပုံနှိပ်တိုက်။
ထွန်းမြင့်၊ ဦး။ (၁၉၉၆)။ *ဘာသာဗေဒ*။ ရန်ကုန်၊ ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်။
ရွှေပြည်စိုး၊ ဒေါက်တာ။ (၂၀၁၀)။ *မြန်မာဘာသာစကား*။ ရန်ကုန်၊ ပညာတန်ဆောင်ပုံနှိပ်တိုက်။
ရွှေပြည်စိုး၊ ဒေါက်တာ။ (၂၀၁၆)။ *ဘာသာဗေဒသဘောနှင့်စကားလုံးသဒ္ဒါ*။ ရန်ကုန်၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ။
အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ။ (၂၀၁၈)။ *သုတေသနဟူသည်*။ ရန်ကုန်၊ ဧရာဝတီပုံနှိပ်တိုက်။

အင်္ဂလိပ်ဘာသာ

Cliff Goddard. (2005). *The Languages of East and Southeast Asia*. Oxford University Press.
Cornyn, William. (1944). *Outline of Burmese Grammar, Language Dissertation*. No.38, Supplement to Language. Vol.20. No.4.
Halliday, M.A.K. (1961). *Categories of Theory of Grammar*. Word 17. 241-92.
Hongyan Dong. (2021). *A History of the Chinese Language*. Published by Routledge.
Jiang Liping. (2013). *HSK 1*. Beijing: Beijing Language and Culture University Press.
Jiang Liping. (2013). *HSK2*. Beijing: Beijing Language and Culture University Press.
Jiang Liping. (2013). *HSK 3*. Beijing: Beijing Language and Culture University Press.
Jiang Liping. (2013). *HSK 4*. Beijing: Beijing Language and Culture University Press.
Lonsdale, A. W. (1899). *Burmese Grammar and Grammatical Analysis*. Rangoon, British Burma Press.
Pie, Mario A. (1954). *The World's Chief Languages*. (3rded). London: George Allen and Unwin Ltd.

- Rint Sybesma. (2015). *Encyclopedia of Chinese Language and Linguistics*. Leiden University.
- Susanna Velieva. (2021). *Comparative Methods in Linguistics*. National University of Uzbekistan.
- William S.Y Wang. (1973). *The Chinese Language*. San Francisco, W.H. Freeman and Company.
- Zhengming Du. (2015). *The Chinese Language Demystified*. Cambridge, Cambridge Scholars.